

नागपूर जिल्ह्यातील श्री. विठ्ठल मंदिर देवस्थान
धापेवाडा ता.कळमेश्वर, जि.नागपूर येथील तिर्थक्षेत्र
विकास आराखडयास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : टिडीएस-२०२३/प्र.क्र.४५३/पर्यटन-२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
दिनांक : १० ऑक्टोबर, २०२४.

वाचा :

१. नियोजन विभाग शासन निर्णय क्र.तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का-१४४४, दि.४ जून, २०१५
२. नियोजन विभाग शासन निर्णय क्र.तीक्षेवि-२०१५/प्र.क्र.६/का-१४४४, दि.१९ जुलै, २०१६
३. जिल्हाधिकारी, नागपूर यांचे पत्र क्र. जिनिस/पर्यटन/का-१०/६२३/२०२३, दि.११.०९.२०२३
४. सहायक संचालक, पर्यटन संचालनालय यांचे क्र.पसं/विकास/श्री विठ्ठल मंदिर देवस्थान/१/
प्र.क्र.५८/२०२३/३९३६, दि.१७ ऑक्टोबर, २०२३
५. शिखर समिती दि.५.९.२०२४ च्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :

नागपूर जिल्ह्यातील कळमेश्वर तालुक्यातील विदर्भाचे पंढरपूर म्हणून श्री क्षेत्र धापेवाडयाची ओळख आहे. धापेवाडा येथील स्वयंभू श्री.विठ्ठल रुक्मिणी देवस्थान प्रसिद्ध असून, मंदीरात दरवर्षी एकादशी व आषाढी पोर्णिमा प्रतिपदेला मोठी यात्रा भरते. भाविकांची वाढती संख्या लक्षात घेता देवस्थान, भोवतालचा परिसर येथील सोयी-सुविधांमध्ये वाढ करणे, विद्यमान सोयी-सुविधांचा दर्जा उंचावणे आवश्यक असल्याने रु.१६४,६१,००,०००/- इतक्या रकमेस मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याकरीता मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२९.०९.२०२४ रोजी झालेल्या उच्चाधिकार समितीच्या बैठकीमध्ये केलेल्या शिफारशीनुसार व मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीच्या दि.०५.०९.२०२४ रोजीच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने नागपूर जिल्ह्यातील श्री. विठ्ठल मंदिर देवस्थान धापेवाडा ता.कळमेश्वर, जि.नागपूर येथील तिर्थक्षेत्र विकास आराखडयास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याबाबत खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे :-

शासन निर्णय :

नागपूर जिल्ह्यातील श्री. विठ्ठल मंदिर देवस्थान धापेवाडा ता.कळमेश्वर, जि.नागपूर येथील तिर्थक्षेत्र विकास आराखडयास मान्यता देण्यासाठी रु.१६४,६१,००,०००/- (अक्षरी रूपये एकशे चौसष्ठ कोटी एकसष्ठ लक्ष फक्त) इतक्या रकमेच्या पर्यटन आराखडयास खालील अटीच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत असून, त्यापैकी रु.१५,००,००,०००/- (अक्षरी रूपये पंधरा कोटी फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यास सदर शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे. प्रकल्पातील नमूद कामांचा तपशील ढोबळमानाने खालीलप्रमाणे

असून, अंदाजपत्रकातील कामांच्या बाबींचा विस्तृत तपशील व त्यांचे विवरण सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-“आ” प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	तपशील	प्रशासकीय मान्यता	वितरीत करावयाची रक्कम (रुपये)
१	धापेवाडा येथील विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर प्रस्तावित विकास – टप्पा-१	रु.६६४०.०० लक्ष	१५००.०० लक्ष
२	धापेवाडा येथील विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर प्रस्तावित विकास – टप्पा-२	रु.६६१८.०० लक्ष	
३	धापेवाडा येथील विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर प्रस्तावित विकास – टप्पा-३	रु.३२०३.०० लक्ष	
	एकूण	१६४६१.०० लक्ष	

अटी व शर्ती :

- १) वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.
- २) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. मंजूर अनुदानापेक्षा जादा खर्च झाल्यास त्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी, नागपूर यांची राहील व जादा खर्च प्रित्यर्थ जादा अनुदान उपलब्ध करून दिले जाणार नाही.
- ३) पर्यटन विभागाने उपलब्ध करून दिलेल्या निधीतून केलेल्या कामाच्या ठिकाणी सदर कामे पर्यटन विभागाने प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेअंतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या निधीमधून केली असल्याबाबतचे फलक लावण्यात यावेत.
- ४) ज्या संदर्भात निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक योजनेच्या संदर्भात वित्तीय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.
- ५) अशा प्रत्येक योजनेबाबत करावयाच्या बांधकामासंदर्भात अथवा खरेदीबाबत किंवा सेवा पुरवठा कराराबाबत वित्तीय नियमांप्रमाणे आवश्यक ती कार्यपद्धती पाळणे आवश्यक आहे. या संदर्भात शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक संकीर्ण-१००२/प्र.क्र.१५/कोषा-प्र ५, दि. ६ फेब्रुवारी, २००२ च्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन होईल याची खबरदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेने घ्यावी. तसेच शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.बीजीटी-१०.००/प्र.क्र.५६/२०००/वित्तीय सुधारणा, दि.१०.९.२००१ मधील उपाययोजनांची अंमलबजावणी तंतोतंतपणे करण्यात यावी.
- ६) प्रस्तावातील नमूद बाबींना तांत्रिक मान्यता सक्षम स्तरावर घेण्यात यावी.
- ७) सदर निधीतून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती तसेच निधीतून होणाऱ्या खर्चाची मासिक विवरणपत्रे दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास पर्यटन संचालनालयामार्फत न चुकता सादर करावीत.
- ८) गुणनियंत्रण यंत्रणेद्वारे कामाची प्रत्यक्ष गुणवत्ता तपासणी केल्याचा प्रमाणित अहवाल तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा सचित्र दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र पर्यटन संचालनालयामार्फत शासनास सादर करण्यात यावे. गुणनियंत्रण यंत्रणेद्वारे कामाची प्रत्यक्ष गुणवत्ता तपासणी केल्याचा प्रमाणित अहवाल तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतरच पुढील उर्वरित निधी वितरित केला जाईल.
- ९) सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर कामाच्या देखभालाची तसेच इतर अनुरंगिक कामांची जबाबदारी कार्यान्वयीन यंत्रणा व संबंधित संस्था यांची राहील.

- १०) यापूर्वी या मंदीरातील विविध कामाकरीता, नगर विकास विभाग, नियोजन विभाग, जिल्हा नियोजन मंडळ व इतर कोणत्या योजनेतून रक्कम घेतली गेली नाही, याबाबत नियंत्रण अधिकारी म्हणून जिल्हाधिकारी यांनी खातरजमा करावी.
- ११) पर्यटन विभागाशिवाय इतर कोणत्या विभागातून याच प्रकल्पातील इतर कामासाठी निधी मंजूर झाला असल्यास, या प्रकल्पातील कामे शासनाच्या निर्दर्शनास आणून, ती कामे / बाबी करण्यात येऊ नयेत.
- १२) कामाची द्विरुक्ती होणार नाही याची खातरजमा जिल्हाधिकारी आणि प्रकल्प अंमलबजावणी यंत्रणा यांनी करून प्रमाणित करून घ्यावे.
- १३) प्रकल्प कार्यान्वयीन यंत्रणा सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत करण्यात यावी.
- १४) प्रकल्पातील कामे करताना प्राथम्य क्रमांक निश्चित करून कामे करणेत यावीत. सरसकट एकत्रित कामे सुरु करू नयेत. जेणेकरून पर्यटक, भाविकांना गैरसोय होणार नाही.
- १५) प्रकल्पातील कामे करताना शासनाच्या निविदा विषयक बाबीसंदर्भात प्रचलित नियमानुसार कार्यवाही करावी. याबाबत प्रकल्प अंमलबजावणी यंत्रणेने दक्षता घ्यावी.
०२. यासाठी होणारा खर्च “मागणी क्रमांक झेडडी-४, ३४५२-पर्यटन, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१ पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) (१८) पर्यटन विकासासाठी विविध ठिकाणांसाठी मूलभूत सुविधांकरीता अनुदाने (३४५२ १९५८) ३१ सहायक अनुदाने” या लेखाशिर्षाखाली सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षातील उपलब्ध तरतुदीतून भागविण्यात यावा.
०३. या प्रकरणी मंजूर करण्यात आलेल्या (प्रादेशिक पर्यटन योजनेंतर्गत) सहायक अनुदानाची रक्कम आहरण करून संबंधितांना वितरीत करण्याकरीता जिल्हास्तरावरील कामांसाठी जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” व जिल्हाधिकारी, नागपूर यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
०४. सदर निर्णयानुसार मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानाची रक्कम त्यांनी अधिदान व लेखा अधिकारी कार्यालय, मुंबई / संबंधित जिल्हा कोषागार कार्यालयात देयके सादर करून संबंधितांना वितरीत करण्यात यावी. सदर कार्यवाहीबाबतचा सचित्र अनुपालन अहवाल शासनास एक महिन्यात सादर करण्यात यावा.
०५. प्रमाणित करण्यात येते की, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३, दि.२५.०७.२०२४ अन्वये देण्यात आलेल्या सूचनेनुसार व अधिकाराच्या मर्यादेत सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत असून, परिशिष्टामधील तपासणीसूची बाबींची व अटींची पूर्तता करण्यात आली आहे.
०६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०२४१०१०१९४३०२०४२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(विजय कृष्णाजी पोवार)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई

२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. पालकमंत्री नागपूर
६. मा. मंत्री (पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. मा. सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. मा. विरोधी पक्षनेता विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
९. मा. विरोधी पक्षनेता विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
१०. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
११. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. संचालक, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१४. जिल्हाधिकारी, नागपूर
१५. सचिव (पर्यटन) यांचे स्वीय सहाय्यक, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. निवड नस्ती, (पर्यटन-२)

परिशिष्ट- अ

Proposed Development of Vitthal Rukmini Temple at Dhapewada Tah.Kalmeshwar Dist- Nagpur.
COMBINE RECAPITULATION SHEET FOR PHASE I, PHASE II & PHASE III

Sr. No.	PARTICULARS OF SCOPE	Cost Rs.	
		Component Wise	Total
(A)	ESSENTIAL ITEM(Component)		
1	Mandir (RCC Work)		
	Lower Ground Floor	13,260,465.00	
	Proposed Ground floor Area	13,260,465.00	
	Proposed First floor Area	11,123,812.00	
	Mandir Stone Work (Entrance Area Gate, Sone Column, Beam , arch, slab, Shikhar, Dome, Kalash & Flooring etc.)		
	Ground Floor	271,450,193.00	
	First Floor		
2	Admin Building		
	Ground Floor	23,955,000.00	
	First Floor	17,521,115.00	
3	Darshan bari shed	19,760,000.00	
4	Visarjan Kund	5,600,000.00	
5	Mundan shed	257,400.00	
6	Pooja Shed	334,620.00	
7	Toilet	5,424,300.00	
8	Changing Room Ladies	650,780.00	
9	Changing Room Gents	650,780.00	
10	Multipurpose shed	53,193,179.00	
11	Shops	3,212,640.00	
12	Charging Station	1,934,751.00	
13	Kolba Swami Statue		
a	Kolba Swami Statue- Base	10,700,840.00	
b	Kolba Swami Statue 51Feet with White Metal	50,000,000.00	
14	Bhakt Niwas (Kolba Swammi Mandir)		
	Ground Floor (Slit Area)	7,674,576.00	
	First Floor	10,429,552.00	
	Second Floor	10,533,848.00	
15	Multipurpose Hall (Kolba Swammi Mandir)		
	Ground Floor	12,171,456.00	
	First Floor	9,336,149.00	
	Total B.U.A.=	Total Part (A)	
		Sub Total (A)	552,435,921.00
(B)			
16	Ramp	2,500,000.00	
17	Rain Water Harvesting	383,460.00	
18	Furniture	10,879,653.00	
	Sub Total (B)=		13,763,113.00
C	Water Supply		
19	Internal & External Water Supply	25,121,796.05	
			25,121,796.00
D	Electrical Item		
20	Internal Electrification	143,072,343.00	
21	External Electrification		
22	Fire Fighting System		
23	CCTV are to be Covered SqM		
24	Air Conditioning		
25	Façade Lighting		
	Sub Total (D)		143,072,343.00

(E)	MISCELLANEOUS ITEMS		
26	RCC Road L=700m & Width 6m	18,694,200.00	
27	Main Road toward Kolba swami Manidir L=800m & Width 6m	21,364,800.00	
28	Drain Main Road to Kolba swami Manidir	4,286,400.00	
29	Retaining Wall	40,275,000.00	
30	Parking	1,064,630.00	
31	Pathway & Paving	22,512,486.64	
32	Bridge Toward Kolba swammi statue	39,523,190.00	
33	Bridge Toward Kolba swammi Mandir	44,040,126.00	
34	Ghat	38,064,244.20	
35	Gazebo	20,000,000.00	
36	Mural Wall 50m	675,000.00	
37	Landscaping	3,452,780.00	
38	Compound Wall	6,540,740.00	
39	Entrance Gate-1	14,000,000.00	
40	Entrance Gate-2	10,000,000.00	
41	Entrance Gate-3	4,000,000.00	
42	Statue in FRP Ht. 3feet	1,050,000.00	
43	Statue in FRP Ht. 4feet	1,400,000.00	
44	600mm, 900mm, 1200mm Pipe line Network for STP	10,000,000.00	
45	Chandra Bhaga river Disilting and Raft for River	71,569,210.00	
46	Lamp post Column	6,131,020.00	
47	Pargola for Darshan Bari	11,647,135.00	
48	Fountain	4,000,000.00	
49	Mahadwar	30,000,000.00	
50	Soil Investigations & Detail Land survey	3,000,000.00	
Sub Total (E)			427,290,962.00
(F)	OPTIONAL ITEMS		
51	Underground Water Tank for R/W Harvesting (Cum)	1,500,000.00	
52	Water Main Storage and pump House, Bore well	6,000,000.00	
53	Watchman	1,500,000.00	
54	STP 200 KLD	45,000,000.00	
Sub Total (F)			54,000,000.00
Project Cost (P)= (A)+(B)+(C)+(D)+(E)+(F)			1,215,684,135.00
(G)	PROVISIONS		
55	Contingencies on (P)	48,627,365.00	
56	GST on (P)	218,823,144.00	
57	Insurance on (a)	5,524,359.00	
58	Architect Charges (P)	36,470,524.00	
59	Price Variation	121,568,414.00	
		Sub Total (G)	431,013,806.00
	TOTAL COST OF PROJECT (TPC) = (P)+(G)		1,646,197,943.00
		Say Crore	164.62